

Суратдаги куйонг рақсини иккунга оидан Мамлакат Саломова ва Сайфулла Иноятов ўқувчилар маданият саройи ҳузуридаги рақс ансамблининг аъзолари ҳисобланади. И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

СТУДЕНТЛАРНИНГ ИЛМИЙ ИШЛАРИ

Пойтахт студентлари яна шундай кўргазма ташкил қилишга қарор қилдилар. Ҳафтадан кўргазма оқтирди ўз ишлари бошлайди ва у партизанининг XXII съезидига бағишланади.

Тошкентдаги олимлар уйда ташкил қилинган пойтахт студентларининг илмий ишлари кўргазмаси ахуллади. Кўргазмага Тошкент Давлат университетининг Урта Осиев политехника, Тошкент Давлат медицина педагогика институтлари ва бошқа олий ўқув юрталари студентлари илмий, бадиий ва таъсирли саъват асарлари билан қатнашди. Кўргазмада 500 ишдан 47 таси СССР Олий таълим вазирлиги ҳамда шаҳар комсомол комитетининг биринчи мукофотига сазовор бўлди. 108 иш иккинчи ва 113 иш учинчи мукофотини олди.

Бир тақдиротчиларнинг асарлари орасида, айниқса, ТашМИ стоматология факультетининг 5-курс студентаси С. Юркованинг «Глассолгини даволашнинг таққослаш усули» деган илмий иши диққатга сазовордир. Буларча врач бир ярим йиллик мезгилнинг натижасида медицинада янгилик — глассолгини касаллигини даволашнинг янги усулини кашф қилди. Политехника институтининг студентларидан В. Толстонов ва А. Дераскелар ўз ишларида тишларнинг йиллардан буён қирқинининг фойдаланиш билан янги усулини кўрсатиб берганлар. Аввал тишнинг йиллардан қирқинининг бир неча станокларда баъжарилган эди. Авторлар янги усулдан аста усул ва ярим автомат станок усулларини ишлаб чиқарган.

Тошкент Давлат педагогика институтининг рассомлик ва чизма-наширлик факультетининг студентларидан Ф. Ахадовнинг «Теримчи кийим», Баровнинг «Харбий хизматдан қайтган жаңичи қўриқда» каби картиналари замонавийлиги, зўр маҳорат билан ишлангани билан маънога сазовордир.

Кўргазмада булардан ташқари турмуш тарзига фойдаланадиган ҳам бир қатор илмий ишлар бўлди. Студентларнинг кенг жамоатчилиги ҳамда илмий қилинган илмий ишларнинг узун вақт бўлиши билан янги ишлаб чиқаришга тўла татбиқ қилишга интилаётганликларидан далолат беради.

РАЙОН ДРУЖИНАЧИЛАРИ СЛЕТИ

Яқинда Пискент районига қўрилган халқ дружиначиларнинг слети бўлиб ўтди. Слетда район милиция бўлимининг бошига майор Осипов, прокурор Обидов ва район ҳақ судининг раиси Т. Исломов ўртоқлар қўрилган халқ дружиначиларнинг 1960 йилда қилган ишлари ҳақида гапирдилар. Районга 28 қўрилган халқ дружиначилари коллективи бор, улар 300 дан ортиқ дружиначини ўзига бirlаштирган. Дружиначиларнинг ағтириш фаолият кўрсатишлари натижасида районда беорилик қилувчилар, қўрилган воқеалар кам учрайдиган бўлиб қолди.

Сўзга чиққан нотичлар ютуқлар билан бирга камчиликлари ҳам кўрсатиб ўтди. Районга ҳали ҳам ҳеч қачон ишмайди, ямийат учун фойдаланмаётган Мираҳмад Мўминов, Ходуб Атахонова, Тўхта Жўраева, Абдулла Усмоновга ўхшаш бекорчилик учраб туради. Дружиначилар ана шундай шахсларга қарши курашни кучайтиришлари керак.

Слет қатнашчилари милиция ходимлари ва дружиначиларга район молия бўлими, район комсомол ташкилоти яқиндан ёрдам кўрсатиши керак, деб қўрсатишди.

О. ШОНКУЛОВ,
С. ЮСУПОВ.

„ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ“ 4-БЕТ, 26 ФЕВРАЛЬ, 1961 ЙИЛ.

«ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Афсонавий курашнинг рақиби

Тошкентнинг машҳур хирурга Л. Д. Васильенко Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, СССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси С. Ю. Юнусовнинг энг қизиқарли тадқиқотларидан бири ҳақида гапириб: — Биринчи қараганда оддий бир гушнинг афсонавий курашдан қудратли бўлиб чиқиши ҳеч кимнинг ҳаёлига ҳам келмаган бўлса керак! — деди.

Курашнинг ўзи нима ва бу ҳақда нега гап очилди? Бу ўсимлик ҳақиқатан ҳам афсонавий ўсимликдир. Европа ва Осие аҳолиси бу ўсимликни сарғузашлар ҳақида ёзилган ва америкалик индеевларнинг жанговар ҳаракатлар вақтида қўлланган одатдан ташқари усуллари тасвирланган романлардан ўқиб билганлар.

Урмонзор ичидаги библинар-билмас сўмоқлардан қуролли отряд силбиқ бормоқда. Тўсатдан отрядга қарата қамон ўқлари ёғиларилади, ўқлар пастлаб учди ва жаңгиларнинг фақат оёғига тегиши мумкин. Аммо, бунинг оқибати жуда ҳаффил. Бундай ўқлар одамнинг баданини салгина сиқиб қетганда ҳам у дарҳол йиқилиб қолади ва фалаж бўлади.

Жанг тугади. Отряд йўқ қилди. Лекин... Ёрда ётган жаңгилар тез орада аста-секин хушга кела бошлади. Уларнинг ҳаммаси тирик қолган, камгина ярадор бўлган холос, лекин ҳаммасини душман асир олган.

Ўқларнинг бундай хусусиятига сабаб — уларга кураше даган ёлвойи ўсимлик сувни сурқалганлигида. Олимлар кураше силрларини ўтиш устида кўп йиллар бош қотирдилар ва нихоят, унинг сувинда алкалоид моддаси борлигини аниқладилар. Алкалоид шундай бир моддаки, у, асабларга ва улар орқали мускул тўқималарига

жуда кучли таъсир кўрсатади. Америкалик врачлар мускулларни бўшатирадиган ҳамда гоёт мураккаб хирургик операцияларнинг ўтказилишини енгиллаштирадиган жуда яхши восита бўлиб чиққан кураш препаратыни қўлланганидан булдилар.

Лекин курашнинг сир сақланган келган эди. Шу сабабли, бутун дунёда бу қиммат препаратнинг ўрнини тўла равишда боса олмаган моддалар қidirилса бўларди. Ўзбекистонда алкалоидлар қимматининг асосчиси Собир Юнусович Юнусов бошчилик қилаётган лаборатория бу ишга киришиб, катта муваффақиятга эришти. Узбекистон Фанлар академиясининг ўтган йилги февраль тўғрисидаги ҳисоботида бу ҳақда: «Келиб чиқиши табиий бўлган кураше воситаси — дельсеемини препаратыни тайёрлашни ўсимлик моддалари қимматини институтини ишлаб чиққан регламенти тажриба-ишлаб чиқариш жиҳатидан текширилди ва ишлаб чиқариш учун топширилди», деб ёзилган.

Янги препарат думолоқ баргил дельсеенини деб аталган алкалоидни ўсимликдан ҳосил қилинди. Бу ўсимлик Урта Осиеда жуда кўп тарқалган. Олимлар бу ўсимлик запаслари жуда катта эканлигини аниқладилар.

Дельсеемининг курашнинг а нисбатан энг муҳим устулунлиги шунки, курашининг қаттиқ чекланган миқдорда бериши мумкин, граммининг ўндан бир қисмига яилганганда ҳам бу нарса ўсимлик сабаб бўлиши мумкин. Дельсеемин эса бу чеклан доирасини бир неча граммга кенгайтиради.

Урта Осие ўсимлиги афсонавий курашнинг бахтлироқ рақиби бўлиб чиқди.

Е. МАЙОРОВ.
(ЎзТАГ мухбири).

Тошкентнинг янгиликлари

Бугун виставкада, эртага эса магазинда кўрасиз

Тошкентнинг янгиликлари маъносида, маънавият ва таълим вазирлигининг кўрсатилишига кўра, Тошкентдаги «Тошкентнинг янгиликлари» виставкаси бугун оқтирди. Виставкада Ўзбекистон заводалари, шунингдек РСФСР, Украина, Белоруссия, Молдавия ва халқ демократик мамлакатлари корхоналарида тайёрланган қўлаб хил консерва маҳсулотлари, сиртези ичимликлар, бошқармалар ўқималари ва сувинлар қўйилган.

Маъналий саноят корхоналари эрдими Москва, Кишинев, Одесса ва Херсон корхоналарида тайёрланган маҳсулотлари, айниқса бошқармалар таъбирланган маҳсулот ҳў мез ва сабзавот юрталари ҳамда табиий ширбатларини тайёрлаш йиллари билан қизиқтирадилар. Бошқармалар (Ўзбекистон ва сувеинлар «Қўлланган» маҳсулотлари ҳам қўрилган) димоларини ўнгга тормоқда.

Виставкада қўрилган қилиб тегиан энг яхши маҳсулот халқларни янги ўртада магазинларнинг полкаларидан жой олади.

Суратда: виставкада залда. А. Абляев фотоси.

ИРРИГАЦИЯ ШОХОБАЛАРИНИ ТОЗАЛАШ ОЙЛИГИ

Кейинги икки йил ичида Тошкент ирригация шохобаларига бир ярим баравар кўпроқ суа берилмаган бўлди. Қорасув, Анҳор, Қалноуз ва бошқа каналларда ўтган йил ўн бир янги гидротехника иншооти қурилди. 25 километр арқларга бетон этирилди.

Бу йил шаҳар ирригация шохобаларини ривожлантириш учун янги пул билан олти юз мннг сўм маблаг ажратилди. Чиланвор уй-жой массивида катта суғурчи ишларини амалга ошириш мўълаланади. Яна 29 километр узунликдаги арқларга бегон этирилди.

Биринчи мардан бошлаб Тошкентда «Ирригация шохобаларини тозалаш ойлиги» ўтказишга қарор қилинди. (ЎзТАГ).

ТОҒАТ ҚОЛМАДИ

Бир вақтлар мен ҳам кўча эдим, кўча бўлганда ҳам жуда кўркам ва гангивм кўча эдим. Икки юзгага минг қонадон жойлашган эди. Ўнлаб ташкилотларга қатнайдиган ишчилар, машиналар мен орқали ўтарди, катта-кичининг раҳмати-ни эшиттардим. Ўша даврлар хўп аjoyиб давлар бўлган экан... Ма-на энди бўлса бағрим тилишиб, мажруҳ бўлиб этиман. Каттаю-кичининг таънасини эшитганим-эшитганим.

— Кўча бўлмади кет-ди! Бундан бир неча йил муқаддам Ленин район комсомул хўжалик бўлимининг раҳбарлари келиб, у ёғинини ўлганда, бу ёғини ўлганда, қонини қонди. Кейин биринчи: — Водопровод қувири шу ердан ўтди! — деди.

Ана шундан сўнг бағримни тилиб ташладилар. Чуқурлиги 1,5 метр, узунлиги эса 3 метр келиди-ган траншея қазилди. Менинг ўзимни бўлса 1959 йилининг охирига бериб, қувирини қўриб бўлмади, деб асдаб кетишим.

Маъна шундан буён кўп йил ўтди. Лекин ҳеч нарсадан дарак йўқ. Икки юзгага айтайдиган аҳолига жуда қийин бўлиб кетди. Ўқувчилар мактабга бормоқчи бўлсалар, бирорларнинг ховлиси орқали ўтишди. Одамлар кўчага қандам-кам чиқадиган бўлиб қолди. Чиқ-қанда ҳам бу ердаги хангомани тамоша қилишгани чиқилди. Хар кун авари, хар кун дилсизлик. Тунов кун «ЕХ 13 — 78», «ТНА 19 — 90» номли машиналар (бу авари миңгичими ёки миңг-биринчими — аниқ эслай олма-ман) шунанганга болаб ағдарилди-ларки, нақ «суяк»ларигача мажақ-ланиб кетди. Шу киши аҳоли ўти-чиқиси, қўрилган чиқарди.

Канчалар-ки, қувирилган алдан-лардан ташиб кетишди. Қанчалар-ди бу ерга 10 машина қилинган-ди ҳам ўтқинган эди. Лекин у ҳам алданлаган гўмдон бўлган.

Хўллас, мента ҳам, шу афсофа айтайдиган меҳнатшанларга ҳам жуда қийин бўлиб кетди. Пичоқ бориб суякча танади. Ё қувири теароқ қўриб, мени ўз қўлимга келтириб кишиланинг таънаси-дан кутқаздиси. Ёни бошқа кўча оғиб, менинг номини район нар-тасидан ўчириб ташлашсин.

Эҳтиром билан
«МЎИНОҚ»
«ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ»
МАТЕРИАЛИ ИЗИДАН
„Виддонсиз“

Газетамизнинг шу йил 8 январь сонидеги «Уртўймон» бўлимида юоридеги сарлаҳа билан босилган таниқий материалда Чиноз район матбулот жамиятининг Навоий номли колхоздаги магазин мудири Ма-қулбоқ Аммировнинг совет савдаси номдаларини қўлаб равишда бузай-гани ва бошқа гапри қонуний ҳатти-ҳаракатлари феш қилинган эди.

Район ижроия комитетидан хабар қилинишича, материалда келтирил-ган фактлар текширишда тўла тас-диқланган. Аммиров район матбулот ниямати правалисининг қароми билан вазифасидан олиб ташланган.

ПИШЧЕТОРГАДАГИ ГАПЛАРДАН

— Думини тутиш керак! — де-ди бошқаси.
— Ҳаётида тартибсизликка қарши курашиб ол тузишга ҳўйла уста бўлиб қолган Ғулум ота ака эди. Шу ёрининг ўзида 11 киши имзо чекди, Азизов бўлса бегақдан тур-гандек ранги-кути ўчиб кетган бўлса-да, нўқуз кулар, илжаар, икки қўлини кўксига қўйиб:

— Уэр, уэр сўрайман, — дер эди.
Актининг асл нуҳсаки пишчоторг идорасига топширилди. Секретарь қиз Шохиданинг шикоятини «тузлай-ди» одати бор эди. Бу одат унга директор Мирза Шоқировдан юққан бўлиб, хар икковларига ҳам бу кас-саллик алақақон хроник формага айлиб кетган эди. 33 кун дегад-ди Мирза Шоқиров шикоятини ўқиб чиқди; ўқиди-ю, қафтини орқасига бир эсаб олди. Юрагининг деари-ди ачингандек бўлди. Ёш бола хар кун популки қанд бериб юрган амакисидан айрилиб қолаётганда қандай аҳволга тушса, Шоқиров ҳам ана ўшаган. Ўхшаш бир нарсани ҳис қилди.

Местко раиси қақиртирилди. Ғофуров тез раиса худди директорни чўчиби збораётгандек битта-битта босиб кириб келди ва:

— Мени қақиртирган эканлар! — дер қўла қовуштирди.

— Азизов устидан шикоят ту-шибди.

— Муборак Азизов устидамми?
— Худди ўшанинг устидан...

Шикоятнинг тўғри эканлигига икковларига ҳам шубҳа йўқ эди. Азизовнинг циркодаги фокусчиларни ҳам асдаб қўй-шини жуда яхши билдирди.

— Жаасои яна битта ҳай ф с а н да, — мужмароқ қилиб деди ди-ректор.

ТЕКИНХУР

Ҳашга тега курт мижоз, касби — зиеб текинхўр,
Эғри мушук сингари кори — ниҳон текинхўр.
Елка баайин барқаш, қиефа — шерга ўхшаш,
Халол ни келса тўқнаш, қочар ҳарён текинхўр.
Қарға билан ҳамтовоқ, ору-номудан бирок...
Тулғига берга сабоқ, панди аён текинхўр.
Ғийбатга — склад-ков, тиди — «миш-миш» га чақдон.

Лақмага дуч келган он, аврар ялон текинхўр.
Гирифтор феълн, бадга, йўлиққан эски дарда,
Кирмай шарафли радга, зори-сарсон текинхўр.

Ж. АСОМИДДИНОВ.

— Буважон, болали аёллар ўрнига ўти-риб олибсиз, туринг ўринида! Расм А. Холқовниқ.

ЯХШИ ТАДБИР

Бу шонлини ёрдам пункт-лари кишилар қаттиқ кас-сал бўлиб қолган, узоқ бегоб этиб, аҳволи тўсатдан отира-либ қолган, юрак касали ва бошқа отир касалликлар кўча-га кетган ҳолларда беюроқ-ларга кеча-кундуз хизмат кўр-сатади. Пунктлар ташкил қи-линиш мўносабати билан поли-клиникаларда медицина ходим-лари отряди яна қарийб 200 ки-шига қўпайди.

Телевизор экраннда

- 26 ФЕВРАЛДА
12.00. «Киприяткиани яг сарғузашлари» — болалар учун фильм.
13.00. «Филокультура билан шугуллианинг».
- 13.20. Нигария тилидан ўзбек тилига 15-дарс.
13.55. Маданият телеуни-верситети. Ўзбек тилида «Операс» деган биринчи эштинтириш.
- 18.30 Янги мулътимплика-ция фильм. «Бувининг ол-кўриси».
- 18.40. Рус тилида Ита-лия неореализми деган те-мада эштинтириш.
- 19.30 «Пойтахтмиз меҳ-монлари» тилидан концерт. Танафус вақтида сўнгги ах-борот. Концерт тамом бўл-гандан кейин ўзбек тилида «Ўзилмаган қарз» бадиий фильми кўрсатилди.
- 27 ФЕВРАЛДА
19.00. Ешлар учун рус тилида «Раксин ўрганинг» деган эштинтириш.
19.30. «Пойтахтмиз меҳ-монлари». Танафус вақ-тида сўнгги ахборот. Транс-ляция тамом бўлгандан кей-ин ўзбек тилида «Канев миллионлари» деган кино-очерк.

Редактор З. И. ЕСЕНБОЕВ.

ТОШКЕНТНИНГ ТАМОША ЗАЛЛАРИДА

НАВОНИ НОМЛИ ТЕАТР-ДА — 26/II Пил Ойқуш қўли, («25/II» штампидан билетлар қрайди), 28/II да Зайнаб ва Омон.

ХАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/II да эрталаб ва кечкурун Олма гуллаганда, 28/II да Гамлет.

МУКИМИНИ НОМЛИ ТЕАТР-ДА — 26/II да Паранжи сирлари («Холасхон»), 27/II да Ранс уйла-нормни.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 27. 28 февралда концертлар

Ўзбекистон ССР халқ арти-сти, Сталин мукофоти лауреати Ғулум Абдурахмонов, Ўзбеки-стон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Коммуниста Исмомов, Қудуз Мирқаримов, Эрған Шукруллаев, Жаҳон Ешлар дастияли, да узе е а т и. Фозил Харротов, филармония солист-лари Раҳима Хакимова, Тош-текир Шарипов, Назира Хон-кейдуева, Зейдулла Хамдамов, Виллят Оқилова, Раббитн Ҳам-дамов, Сора Шукурова ва бо-шқа халқ чоғу асаблари ан-самбли катнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотил-моқда.

«ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ» (Ташкентская правда) — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

«Қиял Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон сурх» бирлашган наприётининг босмаховаси.